

СТАЛИНСКОЈ ТУЙОД

ЛЕДЗЭНЫ УСТЬУСАСА ВКП(б) РК да РАЙСПОЛКОМ

№ 16-17 (386)

Февраль 23 лун, 1939 во

Номерлөн до- ныс 8 ур.

НИ ОДНОЙ ПЯДИ ЧУЖОЙ
ЗЕМЛИ НЕ ХОТИМ. НИ И
СВОЕЙ ЗЕМЛИ НИ ОДНОГО
ВЕРШКА СВОЕЙ ЗЕМЛИ
НЕ ОТПАДИМ НИКОМУ

Новый плакат работы художников Долгополова и Узбякова, выпущенный издательством „Искусство“. Рисунок с плаката. Бюро клише ТАСС.

СТАЛІН ЈОРТ КРАСНОЈ АРМИЈАЛОН КУИМ ОСОБЕННОСТ ЈЫЛЫГ

Медвоз да основној особенност мијан Красној Армијалон,—ш ул і с Сталин јорт,—состоито сын, мы сїјо ем мездом рабочїјаслон да крестаналон армија, сїјо ем Октабрскїјо револуцијалон армија, пролетариат диктатуралон армија.

Капиталистическїјо странајасын армија јавлајтчо орудијон массајасос угнетајтмын да експлоатирујтмын, капиталистјас властлон оплотон, захватническїјо империалистическїјо војнајас нудбдмын средствон.

Мијан Красној Армија „јавлајтчо орудијон рабочїјаслн армија“.

јаслыс да крестаналыс власт утвердитомын, орудијон пролетариатлыс диктатура утвердитомын, орудијон рабочїјасос да крестанас помещикјас да капиталистјас ігоыс освободитомын“.

Краснаја Армија „мијан странаын јавлајтчо народјас костын братстволон армијаон, мијан странаын угнетенној народјасос освободитыс армијаон, мијан странаын свобода да независимост дорјас армијаон... мировој револуцијалон армијаон, став странајасса рабочїјаслн армијаон“.

На снимке: Народный Комиссар Обороны маршал Советского Союза К. Е. Ворошилов.

СОЦИАЛИЗМ СТРАНАЛОН АРМИЈА

Талун Советскїјо Сојузса ужалыс јбз отмечајтны славној Рабоче-Крестанскїјо Красној Армијалыс да Војенно-Морскїјо Флотлыс 21-бї годовшцина.

Красној Армијаса да Војенно-Морскїјо Флота боејјас, командирјас да политработникјас ыжыд гордоста чувствон сетасын асланыс рбїна верност выло војенној присага. Асланыс народлы, аслас Рабоче-Крестанскїјо Правителстволы поклонитчасны быд мнутао партија да правителство медвозта кором оерти обрушитчыны Красној Армијалон боевој техника став мошцон враг выло.

Талун доблестној Красној Армијаса быд воин сетас торжественној клятва вбвсыны честној, храбреј, дисциплинированној да сус боецон; строгоја хранисны војенној да государственној тайна; добросовестноја велбдны војенној делб; дорјыны рбїнабс мужественноја, умелїја, достоинствон да честон.

Красној Армија чужис да јовнис гражданскїјо војна бив кыз пролетарскїјо диктатуралон армија, кыз народлон социализм вбсна тышканыс вооруженној авангард. Сїјбс создајтис болшевиетскїјо партија троцкистјаскбд, бухаринецјаскбд да мукбд быдсама предательскбд да изменникјаскбд чорыд тышын.

Социалистическїјо рбїна вбсна (героическїјо тышјасын, гражданскїјо војна бив вбвлытом, жугбдны поэтбм вындн педкбдчис доблестној Рабоче-Крестанскїјо Красној Армијалон патриотизмыс, социалистическїјо рбїна дїно рафетбмлун, даслун дорјыны сїјбс медббрја војт вїрбз. Став советскїјо варод подбержкабн героическїјо Красној Армија ас-

лас морбсбн, ыжыд жертвајас ценабн дорјис рбїнабс интервентјасыс да белогвардејецјасыс.

Красној Армија став советскїјо народ великїјо подбержкабн дас дорјыны Великїјо Октабрскїјо социалистическїјо револуцијалыс завојеванијејас, асыс социалистическїјо отечество.

Јапонскїјо самурајасос Хасан ты дорын пбшцадатбм разгром ем наглядној пример сын, кушбм участ виччысб врагјасос, кодјас осмелитчасны ускбдчыны мијан рбїна выло.

Мир кышалбма мбд империалистическїјо војна пбжарбн, фашистскїјо хїшшникјас бешенбја вооружајтчбны да дастбны војенној нападенїје Советскїјо Сојуз выло.

Болшевикјаслбн партија, народјаслбн великїјо вожд Сталин јорт велббдны мијана помытны капиталистическїјо кышалбм јылыс да вбвсыны век мобилизационној состојанијеын мијан рбїна выло војенној нападенїје случај келб.

Сталинскїјо пјатлетка војас Красној Армијалыс сетисны первоклассној војенној техника. Красној Армијаын јбз—рбїналбм испытанној патриотјас, кодјас овладевајтбны сложнб војенној техникабн, помтбм преданнојбс рбїналы, партијалы, великїјо Сталинлы.

Партијној, профсојузној да комсомолскїјо организацијајаслбн мог развертывајтны оборонној уж, велбдны војенној делб. Осоавиахим должен шымыртны став јбзбс оборонној кружокјасон.

Ми долженбс быд минутаб лоны дабн сувтны рбїнабс дорјом выло „медым некушбм „случајност“ да некушбм фокусјас мијан внешнеј врагјаслбн ез вермыны суны мијандс врасплехб“ (Сталин).

Один из создателей и руководителей Красной Армии М. В. Фрунзе. Во время гражданской войны командовал армиями Восточного, Туркестанского и Южного (против Врангеля) фронтов. Последние годы своей жизни был на посту Наркомвоенмора.

Бюро-клише ТАСС.

Советскїјо народ пиянлбн клятва

Онбз војеннослужашнїјојјас прїнимајтисны прїсага коллективнбја — стројын. Сбкыд вблї тбдны, кодї сетис прїсага, кодї ез ставысб усвоитисны сымыс жужыд смыслбс.

Онї мї кутам прїсагајтны быдбн торїбн, Тајб имеїтб ыжыд тбдчанлун. Быдбн мијан пбвсыс командир да частса комиссар прїсутствувјитбн частса став состав воын лыдфас буре обдумајтбм да осмыслїтбм прїсагалыс кывјас да вынббдас сїјбс аслас подпїсбн. Тајб торжественној моментс мијан памјатын колас став олбм келб.

Прїсага јылыс СССР-са Верховној Совет Президїумлбн Указјас велббдма мијан частса став подразделенијејасын. Унабн мијан пбвсыс прїсагалыс текст тбдбны наїзует. Прїсага текстлбн содержанїјеыс пырїс быд боецлы, командирлы да политработниклы пїдббсблмас.

Мї тбдам, кыз прїнимајт-сылїсны прїсагајас царскїјо

армијаын. Новобранецјас, ас выланыс царскїјо армијаса солдатлыс сбкыд бремја прїнимајтбмбн, кланїтчисны „всемогучбј боглы сылбн свјатбј јевангелїја воын, а сла д живот шщадїттбг, медббрја вїр војтбз служїтны јего императорскїјо велїчестволы“.

Сбмын мијан социализм странаын, кбн народ і армија—неразрывнбј целбј, рбїнабс дорјбм јавлајтчб железнбј законбн да мијан олбмлбн смыслбн.

Мї жужыда гбгбрвоам ыжыд тбдчанлунсб да смыслбс прїсагалыс да прїнимајтам сїјбс асланым рбїна да Ленин—Сталин партија воын асыным долг тырвыјб сознајтбмбн.

- Старшбј лејтенант— д. Пароваткїн.
- Лејтенант— А. Самсонов.
- Младшбј командир— Н. Белоусенко.
- Красноармејецјас— А. Лупанїн
- да Ф. Брусенкїј.

Красној Армијалбн первој победа

Рабоче-Крестанскїјо Красној Армија создајтбм јылыс декрет вблї подпїшїтбма Ленинбн јанвар 23 лунб 1918 воын. Мыјла-жб РККА-лбн годовшцина празнујтбб февраль 23-бл лунб?

1918 воа февралын, народлбн враг Троцкијлыс предавательствбс использујтбмбн, кодї орбдїс Бретскїјо мїр, 29 немецкїјо дївїзија вторгнїтчисны советскїјо му префелјасб. Важ русскїјо армијалбн коласјас вешїсны страна пїдїб. Немецјас дасбс вблїны вбчны удар

красној Петроградлы. Партија да советскїјо правителство прїзыв куза: „Социалистическїјо отечество опасностын“—став страна паста развернїтчис Красној Армијалыс частјас формїрујтбм. Заводїтчис боевој лбсбдчбм кар оборонајтбм да немецјаслы отпор сетбм могыс. Петроградскїјо рабочїјасыс, револуционнбј солдатјасыс да мор'акјасыс бдїб котыртбм, решїмостбн тырбм Красној Армијалбн от'адјас сувтисны немецјаслы паныд. Нарва да Псков улын лбс ыж-

ыд бој, кбнї том Красној Армија жугбдїс немецјасбс да вынудїтис најбс ббрынтчыны. Немецкїјо командованије регыд корїс перемїрїје. Револуционнбј Петроград вблї спасїтбма. Том Красној Армија кутїс асыс первој блесфашщбј победа. Тајб вблї февраль 23 лунб 1918 воын. Сетыса тајб луныс лбс славнбј Рабоче-Крестанскїјо Красној Армијалбн да Војенно-Морскїјо Флотлбн јубїлїеј лунбн.

В. Молотов доклад тезісјаслөн продолженіе

г) Чорној металургіяын ештдны магнітогорскі комбинат, Ново-Тагілскі да Петровско-Забайкалскі заводјас, Амурсталстрој, Запорожстал, Азовстал, Жестестрој, Уральскі да Нікопалскі (сокращенно) проект серті) трубној заводјас стрітм, заводітны Луныв Уралын (халіовскі) да бакалскі рудајас вылын) да Восточној Сібірын выл металургіческі заводјас, Уралын сварној трубајаслыс заводјас, бт трубопрокатној завод Сібірын да труболітніој завод центрын стрітм. Лом да металлоотходјас ісползутм подув вылын паскдны местној потребностјас выл негырыс переделној заводјас стрітм Среднеј Азіја да Закавказје районјасын. Ставсб којмд пјатілетка чдн стрітны 20 выл доменној пач да сывтдны Уралын кујм дресвено-угольној каменној пач.

д) Цветној металургіяын ештдны Прибалхашскі ыргднсывдан комбінат, Среднеуральскі да Блавінскі комбінатјас стрітм. Паскдны сіжеказганскі да Алмалыкскі ыргднсывдан комбінатјас, а сіжб Алтайн свінцовој да цінковој заводјас стрітм. Пыртны фејствіеб уральскі алумініевіој комбінат, а сіжб Кандалакшскі да Рыбінскі алумініевіој заводјас, Тіхвівскі гліноземној завод, Јужно-Уральскі да Северној нікелевој комбінатјас. Заводітны стрітны уна выл прідпріятіејас свінец, цінк, олово, волфрам да молібден в чдм куза. Стрітны цветној прокат да біметаллыс, а сіжб алумініевіој да магніевіој сплавјас переработатм куза заводјас.

е) Хіміческіој промышленностын паскдны выл туковіој комбінатјас, содовіој, сернокіслотој заводјас стрітм, медеа јонасб местној колчедан база вылын да металургіческіој заводјас да електростанціјајас газјас вылын, сінетіческіој каучук вчдан да шінној заводјас 13 сінетіческіој каучук вчдан завод, 7 кордној да 14 шінној заводјас фејствіеб пыртмдн, страна куза паскдмдн. Стрітны іскусственој кічер ломтаслыс кык завод, натуралној каучук переработатм куза 4—6 завод да сінетіческіој каучуклыс да пішцевіој промышленностыс отходјасб переработатм куза некымын завод.

ж) дугдны СССР-са Јевропејскіој јукдны Среднеј Азіја республикаса асыввыв районјасб цемент новлм, та могыс стрітны кык выл цементној заводјас шдркоф да неыжыд мошностабс ставсб 4,4 мільіон тонн выл, сы лыдын далнеј Восток, Сібір, Казахскі ССР районын, Среднеј Азіјаса республикајасын да Уралын.

з) Вбр промышленностын пыртны фејствіеб Соликаамскіој, Маріјскіој, Краснојарскіој, Камскіој да Кондопожскіој целлулозној да целлулозно-бумажној комбінатјас. Паскдны выл целлулозној, бумажној, фанерној, лесохіміческіој прідпріятіејас да дресвіна гідролізыс заводјас стрітм. Індыны вбр промышленностыс бддб быдмдм СССР-са Јевропејскіој јукднлн вовыв да рытывовыв районјасын да Уралын, вбрплітан заводјас размешшатм соотвественно веждмдн да Сібірыс СССР-лн Јевропејскіој јукдн вбр новлм дугдмдн.

і) Кокны промышленностын пыртны фејствіеб выл хлопчатобумажној фабрикајас Барнаулын, Новосібірскын да Кузбассын, а сіжб нудны неыжыд праділној фабрикајас важ текстілној районјасын стрітм, медем бырдны прадінеіе да тка чество костын сіспропорціјајас, пыртны фејствіеб Ташкентскіој хлопчатобумажној комбінатлыс мддбб очереб, Ленинанскіој праділној фабрика, Кіевскіој да Семіпалатінскіој суконној комбінатјас, резіновіој подошва вчдан завод Калінінын да іскусственој кучік вчдан завод Казанын. Паскдны Западној Сібірын да Казахскіој ССР-ын выл текстілној фабрикајас стрітм, а сіжб уна выл трікотажној да чулочној фабрикајас, неыжыд лянној комбінатјас, кожевенној заводјас, обувној да шелковој фабрикајас стрітм.

к) Пішцевіој промышленностын тырвыд ештдны стрітмдн да пыртны фејствіеб мјасокомбінатјас Орскын, Енгельсын, Улан-Удеын, Іркутскын, Хабаровскын, Свердловскын, Івановоын, Налчікын, Кубышевын, Снепрпетровскын, Ворошіловградын, Ашхабадын, Сталінабадын, сахарној заводјас Елан-Коленоын, Жердевкаын, Советскіојын (Курскіој област), Алма-Атаын, Ново-Троіцкын. Стрітны уна выл спіртозаводјас, маслозаводјас, сук да кос јбв вчдм куза заводјас, конфітерскіој да чајној фабрикајас. Паскдны среднеј мошноста выл мјасокомбінатјас, сахарној заводјас, хлебозаводјас да холоділныкјас стрітм.

Рыбној промышленностын содтыны морскіој рыболовној флот да ештдны рыбној комбінатјас стрітм Комсомолскын, Хабаровскын, Москваын да Мујнакын; холоділныкјас—Балхашын, Магністауын, Ахтараын, Совгаванын, Камчатка вывса Петропавловскын да 20 ічот холоділнык дВК-ын; судоверфрјас—Мурманскын, Амур вывса Ніколајевскын да Камчатка вывса Петропавловскын.

л) Местној промышленностын да промкоопераціјаын паскдны местној сырја да местној ломтас подув вылын ічот прідпріятіејас стрітм.

м) Карса строітелствоын обеспечітны жіліщној строітелство куза да карјас да промышленној центрјас благоустроітм куза ужјас паскдмдн. Выл водопроводјас стрітны 50 карын, каналізаціја—45 карын, трамвај—8 карын. Паскдны карса овмдсын газіфікаціја. Прімітм планјаскд лбсалдмын обеспечітны Москва да Ленинград вожд паскдмдн да реконструірутм. Ештдны Москваын метролыс којмд очереб стрітм.

Којмд пјатілетка пом кежлб ештдны Советјаслыс дворец стрітм куза основној строітелној ужјас.

н) Візму овмдс јукднын стрітны 1500 МТС кыці вылјасбс стрітм шот вест, сіці і важ МТС-јасбс разукрупнітм шот вестб. Тракторјаслы, комбайнјаслы да візму ужалан мукд машинајаслы обеспечітны колана ремонтној база. Паскдны совхозјасын жівотноводческіој постројкајас стрітм, медем тырвыд обеспечітны скотбс содержітм.

Іррігаціја да меліораціја куза ештдны крупној іррігаціонној да осушітелној строітелство куза заводітм став ужјас: Вахш, Колхіда, Невіномыссскіој канал, Мургабскіој оазіс. Заводітны Заволжјеын оросітелној сістема стрітм. Јонмдны проішественно-техніческіој база засуха районјасса візму овмдсын.

о) Стрітны черновіој выл елеваторјаслыс да складјаслыс сет общіој мошностнас 10 мільіон тонн дорыс унжык прідукта выл, којмд пјатілетка первој жынын-нін пунктјасын на віждм тырвыд бырдмдн обеспечітмдн.

5. Стрітчан срокјас да проішественној мошностјас фејствіеб пыртм бддбдм могыс, а сіжб странаса основној економіческіој районјас куза выл строітелствојас расседотчітм могыс, ВКП(б)-лн XVIII-бд сјезд требујт строітелствоын решітелној тышкасны гігантоманіјакд да паскыда вужны ССР Сојузса народној овмдсса став отраслјасын шдркоф да неыжыд прідпріятіејас стрітмдн.

Сјезд јостб выманіјесб строітелствоын скоростној методјас практикаб решітелноја внерітны коланлун выл, сы могыс требујтчб строітелној індустріја развіајтм, сіјбс народној овмдсса бдрбкобм отраслыс возымунысб пдртм комплексној механізаціја паскыда развіајтмдн да стандартној строітелној детал-

јас да конструкціјајас прідпріятіејас стрітмдн, сы вылб колана прідпріятіејас стрітмдн.

Строітелној ужјаслыс іждм программасб олдм пдртм могыс урчітны којмд пјатілетка вылб строі-

телствоын уж проішественност 75 прбцент выл содм да којмд пјатілетка пом кежлб строітелној ужјаслыс стоімоств чінтыны 12 прбцент выл мд пјатілетка помлн уровень серті.

IV. Којмд пјатілеткаын ужалыс јозлыс матеріалној да културној уровень вожд кыпддан план

Первој да мд пјатілеткајас олдм пдртм вдіне сомын зевыжыд подјом да народној овмдс соціалістіческіоја преобразујтм, Советкој Сојузлыс обороноспособностбс бтщдці јонмдбмкдб, но і СССР-са народјаслн матеріално-културној уровень јона кыпдмдн.

Којмд пјатілетка должен обеспечітны ужалыс јозлыс нуждајасбс да запросјасбс колана тварјасын, прідуктајасын, олатінјасын, населеніебс бытовіа да културноја обслуживајтмын ншта јонжык да бура удовметво-рајтм. Којмд пјатілетка обеспечіватб, таыс кыці, вожд выл ыжыд восков СССР-ын соціалістіческіој обществоса проішественној вынјас, благосостојаніе да култура вожд развіајтм вылб вынјбра матеріалној база лбсбдмдн. Оні делбс мунб оз ужтмалмд бырдмдн јылыс да сіктын корысалмд бырдмдн јылыс,—сыкд мі справітчм-нін тырвыд да пыркежлб. Оні могыс сулалб ужалыс јозлыс сешдм благосостојаніе лбсбдмдн да култура кыпддмын, кодјас вочавісісны советскіој народлн быдмыс запросјаслы, кушдмдс оз вермы шедддны капіталізмлн медеа озыр странајас, да означатб соціалізм вынјас настожашбја хорізалмлыс, выл соціалістіческіој култура хорізалмлыс начало.

Којмд пјатілетка вылб работіјаслыс да сіктса ужалыс јозлыс матеріалној да културној уровень кыпддан јукднын ВКП(б)-лн XVIII-бд сјезд лбсбдб тащдм заданіејас:

1. а) СССР-са ужалыс јозлыс потребленіе содтыны 1 1/2 пдв дорыс унжык вылб работіјас, крестана да служашщјас доход содм серті.

б) Народној овмдс став отраслјас куза којмд пјатілетка пом кежлб работіјаслыс да служашщјаслыс лысб 1937 во серті содтыны 17 прбцент вылб, среднеј зароботној плата 35 прбцент вылб да зароботној платалыс фонд 62 прбцент вылб.

в) Карса да сіктса ужалыс јозбс културно-бытовіа обслуживајтм куза государственној рбскојјас, мд-

ногдн-кб соціалној страхованіе куза да просвешченіе вылб, здравоохраненіе, уначелада мамјаслы по собіејас вылб да работіјасбс да служашщјасбс културно-бытовіа обслуживајтм вылб государство лн затратајас куза рбскојјас содтыны 53 мільіар шајтбс 30,8 мільіар шајтбс 1937 воын—1,7 пдв дорыс унжык вылб содм.

г) Колхозјасын уж проішественност содм, став селскохогајственној културајаслн урожајност кыпдмдн да жівотноводстволыс проішественност содм резултатын, тбдчымднја содтыны колхозныкјаслыс доходност.

д) СССР са работіој класслыс културно-техніческіој уровеньсб інженерно-техніческіој уж вывса работнікјас уровеньсб кыпддм куза історіческб мог олдм пдртмын вожд серјозноја мундм вылб меропрідпріятіејаслыс паскыд круг нуддм.

е) Карын всеобщіој среднеј обученіе да сіктын да став націоналној республикајасын всеобщіој семілетнеј среднеј обученіе олдм нуддм челадобс давоса велддчмдн шымыртм паскдмдн сіці, медем карјасын да работіој посолокјасын начальној да среднеј школајасын велддчысјаслыс лысб 8,6 мільіонсаң кыпддны 12,4 мільіонб, а сіктса местајасын 20,8 мільіонсаң 27,7 мільіонб.

ж) Вузјасын да вузјасын велддчысјаслыс контінгентсб кыпддны 650 сурс мортб сіці, медем матысса војасб главној выманіјесб вді сетбма высшбј образованіелыс качество кыпддмдн вылб.

з) Кінотеатрјаслыс, клубјаслыс, бібліотекајаслыс, култура керкајаслыс да читальнајаслыс сет содтм стационарној да мукдб звуковб кіно установкајас паскыда організујтмдн да 6 пдв содтмдн.

(ПОМЫС ЛОД ЛОКТАН М.-ЫН.)

Ответственној редактор — А. ВОКУЈЕВ